

PRSTI & RASTJE

Za Evropo je značilna razporeditev od S proti J.
Prsti so odvisne od matične podlage in podnebja.

Severna Evropa – značilna so tundrska tla – vse leto zamrznjena 2m v globino (permafrost). Pojavljata se 2 tipa prsti: gelični glejsoli in histosoli. Matična podlaga je nesprieto gradivo holocenskih usedlin. Gelični – voda zastaja v tleh – zaradi permafrosta in majhnega izhlapevanja.

S in V Evropa – pojavljajo se podzoli, ki so nastali s procesom podzolizacije (razpad mineralov gline). Kisli humusni elementi ostajajo v zemlji – organskih snovi v zgornjem delu ni. V E-horizontu je kremen – siva barva; pH 3,5~4,5. Matična podlaga so rečni in ledeniški sedimenti.

Pojavljajo se pod tajgo. Za kmetijstvo niso primerni, razen če jo nevtralizirajo z apnom.

Srednja Evropa – rjave in sivorjave evtrične (kisle) prsti.

- Rjave prsti – kambisoli.
Značilen je kambični B-horizont, kjer prihaja do razgradnje mineralnih delcev gline. Ločimo 9 kambisolov (evtrične, distrične, gelične, oglejene (razlika v prisotnosti vode), humusne, feralitične, vertične, hromične, kalcitne :). So kmetijsko zelo pomembne prsti; na njih raste krompir in krmne rastline. Naravno rastje (listnati gozd) je izsekano.
- Sive prsti – luvisoli
Vsebujejo elemente podzolv; glinasti delci se iz zgornjega dela izpirajo v spodnji del. Pojavljajo se bolj severno od kambisolov. Zaradi večjega izpiranja nastane tudi E-horizont. Za kmetijstvo so primerni – trava za živinorejo.

J Rusija, Ukrajina

- Černozejomi – značilen je m?lični A-horizont, ki je bogat s humusom in globok do 1m. nastane kot posledica razpadanja naravnega rastja (stepe). Bistveni so tudi podnebni pogoji: suhe in mrzle zime (preprečen razpad), vlažna pomlad (rastline rastejo), toplo suho poletje, povpr. letna temp. 4-7°C in pod 600mm padavin. Matična osnova je nesprijet sediment puhlica.
- Kastanozejomi so variacija černozejomov – pojavljajo se v toplejših in sušnejših območjih (250-300mm padavin). kemične lastnosti so podobne, le da imajo več karbonatov; pH je višji (8).

Rendzine – matična osnova je apnenec oz. dolomit. A-horizont – organske in mineralne snovi. AC-horizont – skalna osnova je zmešana z razpadlimi delci. Matična podlaga je vodopropustna – poleti suše – namakanje. Na Krásu nastane terra rosa oz. jerina, ki vsebuje veliko železovih oksidov (rdeča barva). Čeprav je delež organskih snovi majhen, je prst primerna za vinogradništvo.

Histosoli – šotne prsti, ki nastajajo na močvirjih (Pripjatsko nižavje).

Litosoli – gorske prsti s slabo razvitim A-horizontom (do 20cm). C-horizont je skala.

Fluvisoli – nastali so ob holocenskih rečnih nanosih. Matični podlagi sta prod in pesek. Lastnosti prsti so odvisne od matične podlage (silikatna/karbonatna), rečnega režima, ... Opazno je spreminjanje višine vode – prsti se ločijo po barvi.